

میکروفن برایم
مثل جاروی خادمی است

سید جعفر کشمیری
پیر غلام مشهدی ابا عبدالله (علیه السلام)
صفحه ۶

شماره ۶۲ • سه‌شنبه ۳ بهمن ۱۳۹۶ • ۵ جمادی الاول ۱۴۳۹

چهار درس از باور
چهار امام (علیهم السلام)

حجت الاسلام محمد صدارت
واعظ و کارشناس معارف اسلامی
صفحه ۲

www.gudsonline.ir

فضای مجازی برای مداحان یک فرصت است

گفت‌وگو با مهدی سروری
که صدایش برای فائران
حرم رضوی آشناست

صفحات ۵ و ۶

آیت‌الله سیداحمد خاتمی در همایش «روحانیت و حوزه انقلابی» اظهار کرد: این انقلاب اسلامی فاطمیه را زنده کرده است؛ در این نظام اسلامی یکسری خطوط قرمز وجود دارد که ما روحانیون برای این خطوط قرمز سر می‌دهیم؛ ما هرگز اجازه نمی‌دهیم که معصومین (علیهم‌السلام) در عرصه مسائل سیاسی به مسخ کشیده شوند.

احساس مسئولیت نسبت به دیگران

سوره مبارکه لقمان

يَا بَنِي آدَمُ اصْلُوا الصَّلَاةَ وَ اُكْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ اَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ اصْبِرُوا عَلٰى مَا اَصَابَكُمْ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ: فرزندانم! نماز را برپا دار و امر به معروف و نهی از منکر کن و بر آنچه از سختی‌ها به تو می‌رسد مقاومت کن که این (صبر) از امور واجب و مهم است. «لقمان ۱۷»

نکته تربیتی که در این آیه است: نسبت به انسان‌های اطرافت، احساس مسئولیت کن و آنها را از کارهای بد بازدار و به کارهای خوب تشویق کن. این لازمه استحکام یک پیکر است و بنی آدم اعضای یکدیگرند

نقش هیئت را فراموش کرده‌ایم

روح‌الله مویّد، پژوهشگر دینی

روزگاری هیئت‌ها مجمع تحول و تشخیص بودند. عزاداران را به تفکر در قیام حسینی سوق می‌دادند. تلاش‌ها برای خوب شدن بود نه خوب دیده شدن. ولی امروزه برخی هیئت‌ها از اصل و فرهنگ اصیل خود فاصله گرفته‌اند؛ آیا در زمان ما که تهاجم فرهنگی شدت گرفته و ابزار سوء بیش از گذشته رواج دارد، نباید به این فکر فرو رفت که چرا پرمخاطب‌ترین و میدانی‌ترین مجمع فرهنگی یعنی هیئت‌ها رو به افول فرهنگی سیر می‌کنند؟ یکی از دلایل مهم می‌تواند اهمیت دادن بیش از اندازه به کمیت و بی‌توجهی نسبت به کیفیت و فرهنگ‌سازی باشد که اگر بخواهیم به جایگاه مناسب و آرمانی هیئت برگردیم باید با دقت تمام این موضوع را مورد بحث قرار دهیم. از ابتدا هیئت شروع کنیم. زمان و مکان هیئت: اگر هیئتی بخواهد مباحث کیفی را در نظر بگیرد باید از فضای مناسب و زمان مناسبی برخوردار باشد تا مخاطب را تحت تأثیر فضای هیئت قرار دهد. به عنوان مثال ثابت بودن مکان هیئت عامل مهمی در جذب و تأثیرگذاری افراد و فرهنگ‌سازی محله دارد البته گاهی انتقال مکان هیئت برای تأثیرگذاری بیشتر مهم است مثل این که ایام محرم در حسینیه‌ها و ایام شب‌های قدر از فضای مساجد و اماکن استفاده شود که مسلمانان را به تأثیر بیشتری خواهد داشت. اما زمان هیئت باید نسبت به حضور حداکثری افراد انتخاب شود یا اگر هیئت تازه تأسیس است مناسب‌ترین مکان مخصوص را باید در نظر گرفت مثلاً شب‌های جمعه و مناسبت دعای کمیل، صبح جمعه و دعای ندبه و... که در این صورت یک برنامه راهبردی هیئت نیز مشخص می‌شود. پس از مکان و زمان به سراغ فضای هیئت می‌رویم. در و دیوار هیئت باید تألیف و فرهنگی و فرهنگ‌سازی باشد. وقتی مستمع وارد هیئت می‌شود باید احساس کند هر نوشته یا کتیبه برایش حرفی دارد و از او به عنوان یک هیئتی و یک حسینی روشی را می‌خواهد روشی که او را به حسینی‌تر شدن نزدیک می‌کند. کتیبه‌ها باید هر کدام سخنرانی باشند، مداحی باشند و حرفی بگویند که البته در کنار این اهداف از اسراف و تجمل‌گرایی هم باید پرهیز شود. کم‌کم به روح هیئت می‌رسیم یعنی پند و موعظه. اگر هیئتی همه‌الگوها را داشته باشد و از فیض منبر بی‌بهره باشد، رشد نمی‌کند. در انتخاب سخنران باید دقت کرد. سخنرانی مناسب جمعیت، هم زبان با جمع و متناسب با میانگین سنی اعضا مخصوصاً اگر هیئت نوجوانان و جوانان باشد. سخنران باید در هر سه بعد اخلاق و احکام و عقاید ارائه مطلب داشته باشد تا کلامش جامع باشد و پیشرو. سخنران باید مطلع از اخبار پیرامون خود در شهر و استان و حتی در کشور و جهان باشد و بتواند برداشت درستی از اتفاقات داشته باشد یا حداقل با استناد مطلع ارتباط داشته باشد. شاید بتوان گفت بالاترین بعد کیفیتی یک هیئت همین سخنرانی و پند و موعظه است. پس از سخنرانی به مداحی می‌رسیم که مداح خوش صدا، هنرمند، بصیر و مسلط بر مداحی می‌تواند خود به ارتقای کیفی هیئت کمک کند. در حال حاضر اشعار و سبک‌های پرمحتوا یا ملودری زیبا کم نیست که دست مداحان بسته باشد به‌خصوص که بیشتر بُعد هیجانی هیئت همین عزاداری است که در تحول دل اگر کلمه‌ای گفته شود و بر دل نشست قطعاً صاحب اثر خواهد بود. قسمت پایانی هیئت هم پذیرایی است که به نوبه خود می‌تواند در فرهنگ ساده‌زیستی و خوراک صحیح ایرانی - اسلامی فرهنگ‌سازی کند. اگر از نقش هیئت مذهبی غافل شدیم به هیچ وجه نمی‌توان جایگزین خوبی برای آن پیدا کرد.

چهار درس از یاور چهار امام (علیهم‌السلام)

حجت‌الاسلام محمد صدارت، واعظ و کارشناس معارف اسلامی

پرداخت، این عملکرد نشان‌دهنده این است که بانوان علاقمند به فعالیت اجتماعی نیازی نیست به مشاغل مردانه روی آورده یا بخواهند قدرت و پهلوانی خود را به رخ جامعه بکشند، بلکه همین بانویی که در شرایط اضطرار پس از واقعه کربلا یک تنه در برابر نامردان روزگار ایستاد و قافله سالاری آل‌البیت را برعهده گرفت با عملکرد آموزشی خود این مهم را یادآور شد که برای بانوی ایمانی، ترویج فرهنگ قرآنی، انتشار علم و تربیت افراد جامعه بزرگ‌ترین راه خدمت به امام زمان (علیهم‌السلام) و حضور موثر در عرصه‌های اجتماعی است. این سبک زیست اجتماعی و فعالیت تربیت محور بانوی کربلا نشأت گرفته از آموزه پدر بزرگوار ایشان است که فرمودند: هر کسی فردی را تربیت کند یک جهان را تربیت کرده است. انسان مومن ولایت‌مدار در دوره انقلاب اسلامی نیز باید در هر حالی خود را مقید به آموزش و تربیت نیرو برای انقلاب بداند و با پرداختن به امر تعلیم و تربیت در ظهور و بروز جامعه ایمانی نقش موثر داشته باشد. روایتگری؛ بانوی صبر و استقامت پس از واقعه کربلا با برگزاری محافل روضه و روایتگری از مصائب اهل‌بیت (علیهم‌السلام) به روشنگری علیه ظلم ظالمان پرداخته و مردم را با جریان حق و باطل آشنا می‌کردند، این درسی است برای مدعیان پیروی از اهل‌بیت (علیهم‌السلام) که نه تنها در سختی و فشار زندگی با دیدن غلبه ظلم حاکمان جور عقب‌نشینی نباید کرد بلکه باید به روایتگری از ظلم ظالمان و غربت مظلوم پرداخت تا نسل‌های بعدی نیز با فرهنگ انقلابیون پیشین آشنا شوند. این مهم در دوره کنونی که نسل چهارم و پنجم انقلاب در سن رشد و نسل سوم انقلاب در دوره پذیرش مسئولیت قرار گرفته‌اند، بسیار الزامی است تا نسل اول و دوم به روایتگری از مبارزات انقلاب و دفاع مقدس پرداخته و فرهنگ انقلابی‌گری اصیل را به نسل‌های بعدی منتقل کنند، به‌خصوص در زمانی که دشمنان سعی دارند با نفوذ بین مسئولان و تهاجم فرهنگی علیه جوانان مسیر انقلاب را منحرف کرده و به سویی ببرند که از حکومت اسلامی فقط نامی باقی بماند. مبارزه عمه سادات پس از بازگشت از شام به مدینه به روایتگری از مبارزات و شهادت شهدای کربلا بسنده نکرد و با خطبه‌های توفنده خود به رسوایی طافوت و انگیزش روحیه انقلابی بین مردم پرداخت و تا جایی پیش رفت که حاکم مدینه با احساس خطر از قیام مردمی به آن بانو پیام داد تا سکوت را در پیش گیرد اما تبلور فرهنگ علوی در آن تربیت شده بیت‌نور، مانع از آن بود که در برابر یزیدیان سکوت کرده و نابودی دین را به تماشا بنشیند لذا این حرکت انقلابی آن‌قدر الامه یافت تا حضرت را از مدینه تبعید کردند. اکنون صاحبان قلم، سخنوران و اهالی رسانه این رسالت زینبی را باید برعهده گرفته و به رسوا کردن ظالمان و خائنان به فرهنگ انقلاب و اسلام بپردازند تا همچون زمان مبارزات پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، مبارزه با استکبار جهانی و ایادی آن را ادامه دهند و بستر پیشرفت و صدور انقلاب اسلامی را آماده کنند. این تنها شعله‌ای از آموزه‌ها و برکات حضور یک بانوی انقلابی در دوره امامت چهار امام نخست شیعیان است، جا دارد مومنان برای تکرار جستن از ایام ولادت اسوه‌ایثار و استقامت به مطالعه زندگینامه آن حضرت پرداخته و با درس گرفتن از رفتار این شاگرد تربیت شده در بیت ائمه‌اطهار (علیهم‌السلام)، خود را برای یاری امام دوازدهم و خدمت به انقلاب اسلامی آماده کنند.

در ایام ولادت بانویی به سر می‌بریم که تحت تربیت معصومین و زندگی در کنار معصومین به الگویی برای انسان‌ها در همه دوره‌ها تبدیل شد تا نشان دهد سبک زندگی یک مومن ولایت‌مدار به چه شکل باید باشد. بانویی که هزاران هزار درس برای زندگی انسان ایمانی دارد اما در معرفی ایشان فقط به صبر و مصیبت کفایت شده است. درست است صبر و مصیبتی که زینب کبری (علیها‌السلام) در زندگی خود با آن مواجه بود از بزرگ‌ترین و سخت‌ترین وقایع بشریت بوده اما باید دقت داشت می‌توان با مطالعه رفتار این بزرگ بانوی تربیت شده در مکتب اهل‌بیت (علیهم‌السلام) برای لحظه لحظه زندگی نکاتی برداشت کرد که در این مجال کوتاه به گوشه‌هایی از آن می‌پردازیم. خودسازی؛ اولین نکته‌ای که می‌توان به آن پرداخت رشد و خودسازی دختر امیرالمومنین (علیها‌السلام) در شرایط سخت زندگی است، امروزه شاهدیم که برخی جوانان علت رفتارهای غلط و ناهنجاری‌های خود را در کاستی‌ها، سختی‌ها و مشکلات می‌بینند و ادعای این را دارند که اگر زندگی اینان به این شدت سخت نبود دچار غفلت‌ها و کج‌روی‌ها نمی‌شدند، از سوی دیگران جوانانی را شاهدیم که دچار انحراف و کج‌روی نشده و علاقه‌مند به زندگی در مسیر اهل‌بیت (علیهم‌السلام) هستند اما به دلیل فرار از سختی‌ها و مشکلات پیش‌رو از زندگی جهادی دست برداشته و به روزمرگی و زندگی شخصی پرداخته‌اند. این در حالی است که حضرت زینب کبری (علیها‌السلام) از سنین کودکی همواره با سخت‌ترین وقایع و مصیبت‌ها روبه‌رو بوده‌اند و با خودسازی و قرار گرفتن در مسیر بالندگی نه تنها خود را در راه بندگی خدا رشد دادند بلکه در مراحل مختلف، با سبک زندگی خود دیگران را به سمت رشد تربیت کردند. آن بانوی بزرگوار با عملکرد خود در علم‌آموزی، خانه‌داری، تشکیل جلسات آموزشی، خدمت به امام زمانشان و... نشان دادند که تهدیدهای بزرگی مانند یتیمی در سن کودکی، غربت و... را می‌توان تبدیل به فرصت کرد و با تمرکز بر کلید طلایی خودسازی ضمن دوری از آسیب‌های اجتماعی به یک عنصر موثر اجتماعی در جامعه تبدیل شد. فعالیت اجتماعی؛ حضرت زینب کبری (علیها‌السلام) با عزم‌ت پد به کوفه به همراه خانواده رهسپار این شهر شد و در آنجا به برگزاری کلاس قرآن و تربیت بانوان

بازتاب «چهارده» را در اینجا بخوانید. منتظر پیشنهادها و انتقاداتان هستیم.

حجت‌الاسلام سید مهدی حائری زاده

رسانه‌های مذهبی خوب کار می‌کنند اما جامع و کامل نیستند. اگر بتوانیم مذهب را میان مردم به نمایش بگذاریم، می‌توانیم به واقع فرهنگ غنی اسلامی را نشان دهیم. محدود شدن برنامه‌های مذهبی به مراسم مذهبی ضعف بزرگ رسانه است. اگر معتقدیم دین از زندگی جدا نیست باید الگوی جامعه اسلامی را به تصویر بکشیم و این وظیفه رسانه‌های مذهبی است. مستندها و فیلم‌های نمایشی البته نه آنچه برخی مردم دوست دارند ببینند بلکه آنچه را هست، نشان دهیم مثل حرکت زیبای رسانه‌های برای اربعین و نشان دادن زائران همان‌طور که هستند نه آن‌طور که مخاطب می‌پسند. متأسفانه در بعضی اوقات سلیقه‌های ما از دستورات دینی فاصله گرفته است. این وظیفه رسانه مذهبی است که این فاصله را به حداقل برساند. جستجوی الگوهای مردمی و معرفی سبک زندگی آنها می‌تواند برخی امور دور از ذهن را نمایان کند. پتانسیل مذهبی ما در کشور عزیزمان ایران کم نیست. مضجع شمس‌الشموس علی‌بن موسی (علیه‌السلام) و حضرت معصومه (علیها‌السلام) و دیگر امامزادگان بزرگوار که در سر تا سر ایران هستند هر کدام خود قطب فرهنگی‌اند که رسانه مذهبی می‌تواند از هر کدام جلوه‌های بی‌ظیری را به نمایش بگذارد که حداقل آن معرفی و شناخت این امامزادگان است.

«کازم ذبیح‌اللهی: حاج حسین هوشیار هفته گذشته حرف دل خیلی از هیئتی‌ها را زدند. ممنون بابت این گفت‌وگو. «رحیمی: شهرت در مداحی و قیمت تعیین کردن مداحان بزرگ‌ترین معضل شده است. «زهره بهرامی: جلد چهارده را در سایت عقیق دیدم، چرا این نشریه در استان‌ها توزیع نمی‌شود. «امیر حسین اکبری: واقعا در ادب و نوکری نمونه هستند. ای کاش دیگر کسانی که داعیه دار نوکری ابا‌عبدالله و اهل‌بیت (علیهم‌السلام) هستند با شنیدن صحبت‌های بزرگان تلنگری بخورند و به مسیر اصلی برگردند. «اسماعیل صدیقی: احسنت به حاج

حسین «پرچم همیشه بالاست. «مبارک که بداللهی: هیئت‌ها تا حد زیادی دچار فرم‌گرایی شده‌اند، لذا رسانه مذهبی اول باید بتواند فرم‌های موجود را نقد و در مرحله بعد اقدام به معناداری هیئت‌های مذهبی کند. در این صورت مسلمان وضعیت هیئت‌ها دگرگون خواهد شد. «یدالله اکبر: از نگاه یکسویه و کلیشه‌ای خارج شوید و به سمت تکامل و جامعیت حرکت کنید. امروز این گونه رسانه‌ها مشتری دارند و مردم از حرف‌های تکراری خسته شده‌اند. البته شما به این سمت حرکت کرده‌اید باید این قدم‌ها تداوم یابد.

سیدرضا جندا، مسئول سازمان بسیج مداحان استان قم، ارتباط و تعامل مستمر مداحان با استادان حوزه را در تحقق معرفت‌افزایی هیئت‌های مذهبی بسیار موثر دانست و گفت: بی‌شک تعامل مستمر مداحان با واعظ و استادان و فضایی حوزه به معرفت‌افزایی در هیئت‌های مذهبی کمک بسیاری می‌کند، ضمن آن که تقویت همین تعاملات باعث خنثی‌سازی فتنه‌های شوم دشمن مبنی بر انحراف در محافل دینی و هیئتی می‌شود.

غنی‌تر شدن محتوای هیئت

هیئت بیت‌الرقیه (علیه السلام) یا بنت‌الحسین (علیه السلام) که در ابتدای راه از قرائت زیارت عاشورا کار خودش را آغاز کرد، هیچ‌گاه فکر نمی‌کرد روزی شاهد جذب جوانان بسیار در محله مجیدیه به یک هیئت پارکب و معروفی تبدیل شود. البته گام‌های فرهنگی و اهمیت به روضه و منبر بیشترین سهم را در این میزان بالای جذب داشته است. جواد شعبانی می‌گوید: «گرچه ابتدا فقط خواندن زیارت عاشورا مدنظر بود اما جلسه باگذشت سال‌ها از لحاظ محتوایی غنی‌تر شده؛ چون بیشتر از هر چیز برایمان وعظ و روضه اهمیت دارد. البته در جای خودش شور و سینه‌زنی هم داریم اما ارتقای شعور مخاطب برایمان جایگاه ویژه‌تری دارد. امروز علاوه بر مراسم هفتگی، در مناسبت‌ها هم هیئت برنامه ویژه‌ای برگزار می‌کند که مخاطبان هم استقبال بی‌نظیری داشته‌اند. تا جایی که امروز در محله مجیدیه که هیئت‌های بزرگی تعظیم شاعر می‌کنند نام هیئت ما برای مردم به‌خصوص جوانان نام‌آشنایی است.»

جلوگیری از ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی

هیئت‌هایی که به‌خصوص در تهران فعالیت می‌کنند نسبت به شهرستان‌ها رسالت ویژه‌تری دارند. چراکه در پایتخت ما شاهد مدگرایی حتی دینی و ترویج بدعت‌های غلط و عزاداری‌های جعلی از سوی دشمنان هستیم. پس به تعبیر بزرگان باید هیئت‌ها به‌روزتر و بصیرتر از دیروز باشند. مسئول هیئت بنت‌الحسین (علیه السلام) درباره این موضوع، می‌گوید: «در تهران با توجه به گوناگونی اقوام و فرهنگ‌ها و آسیب‌های اجتماعی مختلف و همچنین معضلات متفاوتی که گریبانگیر عموم جامعه خاصه جوانان است، لزوم انجام کار فرهنگی به‌ویژه فعالیت‌های فرهنگی که برای جوانان جاذبه داشته باشد سرلوحه هر کار فرهنگی بوده و باید به آن توجه کرد. در هیئت ما کارهای فرهنگی که برای عموم جوانان جذابیت داشته باشد انجام می‌شود اما هیئت در این میان با عنایت به این که توسط خود مردم اداره می‌شود و کاری برخاسته از عشق و علاقه و از سر ذوق و اشتیاق است، گنجینه‌ای بیشتری دارد. در بنت‌الحسین (علیه السلام) با انجام برنامه‌های گوناگون از جمله برگزاری اردوهای سیاحتی و زیارتی همچون عتبات عالیات و مشهد مقدس، برنامه‌های تفریحی برای جوانان و نوجوانان، فعالیت‌هایی در زمینه آموزش مداحی فعال بوده و برای آینده نیز برنامه‌هایی در دست دارد. ما قصد داریم نشست‌های تخصصی با موضوع شبهات و بررسی مسائل روز جامعه را داشته باشیم که از استادان برجسته و صاحب‌نظران اصلی این حوزه، برای تبیین و بررسی مناسب این مسائل، دعوت خواهد شد.»

اخلاص، همدلی و انسجام

یک نکته‌ای که مدیران و مسئولان هیئت‌ها باید خروجی‌شان باشد پاسخ این سوال است که اصلاً چقدر به واسطه برپایی هیئت‌ها می‌توان کارهای بزرگ و تأثیرگذاری برای جامعه انجام داد؟! جواد شعبانی این گونه پاسخ می‌دهد: «عشق به آل الله و خاندان عصمت و طهارت در میان مردم این سرزمین نهاده شده و هرچقدر فعالیت همراه با نوآوری و به‌روز بودن بیشتر مورد توجه قرار بگیرد، محصول به‌دست آمده بیشتر برای جوانان و تشنگان معرفت سودمند بوده و می‌تواند مثمر‌تر باشد. هیئت‌ها با توجه به پایگاه اجتماعی و مردمی که به واسطه محبت اهل‌بیت در میان توده مردم دارند به‌راحتی می‌توانند باعث جذب جوانان شوند البته این کار به شرطی اثرگذار خواهد بود که اولاً اخلاص در آن وجود داشته و ثانیاً همدلی و فعالیت منسجمی وجود داشته باشد.»

هم وعظ و هم راهکار

موضوع دیگری که باید هیئت‌ها به آن توجه داشته باشند این است که چقدر می‌توانند در رفع معضلات اجتماعی و کاهش مشکلات انسانی و خانوادگی مردم تأثیرگذار باشند؟ مسئول هیئت بنت‌الحسین (علیه السلام) می‌گوید: «آنچه در هیئت انجام می‌شود شامل چند شکل فعالیت فرهنگی است. ابتدای جلسه با قرائت قرآن و توسل به ذوات مقدس معصومین آغاز می‌شود که خود اینها و تأثیرگذاری‌شان حدیثی است مفصل. ذکر و یاد خدا چنانچه در حدیث شریف ثقلین به آن تأکید شده در جلسه‌ای که افراد حاضر با عشق و علاقه دور یکدیگر جمع می‌شوند و نیتی جز رضای حق تعالی ندارند خیلی موثر است. در ادامه جلسه، وعظ و منبر است که اهل علم مسلط به احکام و معارف دین و همچنین مسائل مبتلا به امروز جامعه برای مستمعین موشکافی می‌کند و بسیاری از شبهات و مسائل روز که ابهامات زیادی برای جوانان ایجاد کرده بود در این محفل از سوی آن واعظ به آن پاسخ داده می‌شود؛ در پایان وعظ هم نتیجه مهم است که در بنت‌الحسین (علیه السلام) بسیاری از جوانان به دنبال راهکار برون رفت از معضلات اجتماعی هستند. در آخر هم بنا به مناسبت، جلسه توسل به ذوات مقدسه است که با هنر مداح جلسه و استفاده از اشعار پرمحتوا ادامه می‌یابد. این اتفاقات وقتی دست به دست هم می‌دهند در رفع مشکلات اجتماعی بسیار موثرند.»

باور کنیم همه نقش داریم

هر هیئتی می‌کوشد تا با ارائه برنامه‌ها و انتقال مناسب شاخصه‌های معرفتی و مفاهیم دینی اهل‌بیت (علیهم السلام) به مستمعین راهگشا باشند. مسئول هیئت بنت‌الحسین (علیه السلام) درباره نهادینه کردن مجموعه خصوصاتی که می‌تواند فرهنگ ناب اهل‌بیت (علیهم السلام) را در میان جوانان توسعه دهد، تأکید می‌کند: «این هیئت با سرلوحه قرار دادن اخلاص در گفتار و عمل در میان مستمعین و دست‌اندرکاران اصلی و فعال خود می‌کوشد اخلاق اسلامی و هیئتی را در پس توجه به گرایش‌های مختلف سیاسی و فرهنگی نهادینه کند. به‌خورد با گشاده‌رویی، دخیل کردن افراد تازه وارد و سپردن مسئولیت در زمینه انجام امور جاری هیئت، استفاده از نظرات و پیشنهادات همه شرکت‌کنندگان و استفاده از چهره‌هایی که بیشتر برای جوانان جذابیت و تازگی داشته باشد از این گونه فعالیت‌هاست. چشم‌اندازی که برای آینده هیئت درنظر گرفته شده پاسخ به نیازهای فرهنگی، سیاسی، معیشتی و مسائل مبتلا به امروز برای جوانان است. همچنین تأسیس صندوق قرض‌الحسنه با جذب منابع لازم مالی برای تأمین گوشه‌ای از نیازهای مالی مردم، راهداندازی برنامه ورزشی هفتگی برای جوانان حاضر در جلسه و شرکت در اتفاقات و حوادث غیرمترقبه‌ای مانند زلزله که در شهرهای مختلف با آن مواجه بودیم. گرچه اثرگذاری هیئت‌ها به خاطر مشارکت خود مردم در اداره آنهاست و اساساً این مردمی بودن ضامن بقای این گونه جلسات خواهد بود اما مشکلی که اکنون ارکان بسیاری از جامعه به‌خصوص هیئت‌های مذهبی را آزار می‌دهد، مسائل مالی است. به هر حال هر گونه کار و فعالیت اجتماعی نیازمند هزینه است که برای جذب آنها مشکلات زیادی پیش‌روی عوامل هیئت‌هاست. رفع این معضل بزرگ نیازمند کمک و یاری بخشی از نهادهای فرهنگی است که بیش از پیش اثرگذاری این محفل و جلسات را در مبارزه با تهاجم‌های فرهنگی جدی بگیرند.»

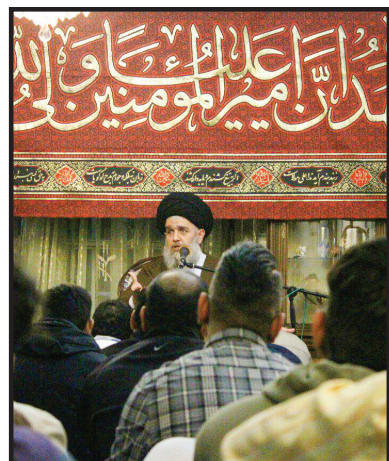

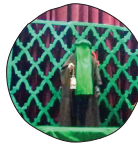
هیئت بنت‌الحسین (علیه السلام) با یک زیارت عاشورای چند نفر شروع شد ولی حالا به یک پایگاه فرهنگی و اجتماعی تبدیل شده است. با مدیر این هیئت گفت‌وگو کردیم

کار در تهران سخت است!

ملیکا وظیفه‌شناس

اوایل دهه هفتاد بود که هیئت بنت‌الحسین (علیه السلام) در محله مجیدیه تهران با همکاری و تلاش عده‌ای از نوجوانان این محله کارش را آغاز کرد. نوجوانانی که عموماً در بسیج و کانون قرآن مسجد امام علی (علیه السلام) فعالیت داشتند و در دلشان عشق به اهل‌بیت (علیهم السلام) موج می‌زد. فعالیت هیئت بنت‌الحسین (علیه السلام) پنجشنبه با قرائت زیارت عاشورا شروع شد اما تبیین معارف دینی از اهداف اصلی هیئت بود که تلاش می‌شد به بهترین شکل انجام شود. مسئولیت این بصیرت‌افزایی هم بیشتر بر عهده روحانیون جوان بود تا مجلس برای نوجوانان جذابیت بیشتری داشته باشد. برای آشنایی بیشتر با اهداف و برنامه‌های هیئت با جواد شعبانی، مداح و مسئول این هیئت به گفت‌وگو نشستیم.

سوگواره نمایشی «مرثیه یاس» به مناسبت ایام فاطمیه و در رثای حضرت زهرا (س) به کارگردانی و نویسندگی الهه سادات میردوستی، خواهر شهید میردوستی از شهدای مدافع حرم، در حسینیه منتظران مهدی (عج) به روی صحنه می‌رود. این نمایش آیینی از سوم تا سیزدهم بهمن ماه در حسینیه منتظران مهدی (عج) واقع در تهران پارس، بلوار شاهد، خیابان شهید شبستری (۱۳۳ جنوبی)، بین خیابان ۱۸۶ و ۱۸۸ شرقی، پلاک ۸۵ اجرا خواهد شد.

فضای مجازی برای مداحان یک فرصت است

گفت و گو با مهدی سروری
که صدایش برای زائران حرم رضوی آشناست

ملیکا وظیفه شناس

چند ماه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در خانواده‌ای مذهبی در شهر خلیل آباد کاشمر به دنیا آمد. شش ماهه بود که بر دوش پدر یا آغوش مادر در راهپیمایی مردم انقلابی شرکت می‌کرد. بعد از ازدواج و به دنیا آمدن اولین فرزندش به مشهد آمد. پدر بزرگ مادری‌اش، مؤذن و خادم مسجد جامع شهر و مادر بزرگ مادری‌اش مدرس قرآن و همیشه نوای ملکوتی قرآن و مداحی اهل بیت (ع) در فضای پیرامونش طنین انداز بود و همه اینها باعث شد تا «مهدی سروری» به سمت مداحی گرایش پیدا کند و راه پدرش را ادامه دهد. در پنج، شش سالگی به جلسات مداحی، تلاوت قرآن و تفسیر نهج البلاغه می‌رفت و در جلسه مجمع الذاکرین کاشمر، تلمذ می‌کرد. ۱۱ ساله بود که در جلسات بزرگ، شروع به مداحی کرد. در این شماره به سراغ مداح جوان و خوشنام خراسانی رفتیم که صدایش برای بسیاری از زائران حرم مطهر رضوی آشناست و در دیدارهای رهبری با مداحان، رهنمودهایی را از محضر ایشان کسب کرده است.

● استادانان چه کسانی بودند و چه درس‌هایی از آنها در عرصه مداحی آموختید؟

به جرئت می‌توانم بگویم هیچ مداحی نمی‌تواند به‌خوبی رسالت خود را انجام دهد الا این که از محضر استادان مجرب و اهل فن بهره برده باشد و در محضر اهل علم زانو زده باشد. حقیر هم اگر در این مسیر موفقیت‌هایی داشتم مدیون استادانی هستم که همیشه رهنمودها و راهنمایی‌های آنان چراغ راهم بوده است. مداحی را با شاگردی در محضر عمو و دایی شهیدم و پدر بزرگوارم آغاز کردم و با شاگردی در محضر استاد حاج رضا روحانی کاشمری ادامه دادم، پس از آشنایی با حاج مهدی منصوری افتخار شاگردی ایشان را پیدا کردم و در این سال‌ها از آشنایی با اخلاق و سبک و سیاق خواندن استاد حاج حسن خلیج بهره‌ها بردم. هم اینک پس از حدود ۱۶ سال که همسایه حضرت رضا (ع) هستم در مشهد از رهنمودهای استادانی همچون حاج محمود اکبرزاده، حاج علی خوش‌چهره، حاج احمد واعظی و ... استفاده می‌کنم و تأثیرپذیری دارم. بر دست همه استادانم که از هر کدام در یک زمینه اعم از اصول مداحی، اخلاق، اخلاص، تقوی و ... نکته‌ها فرا گرفتم بوسه می‌زنم و همیشه دعاگوی وجود شریفشان هستم.

● پس از سال‌ها فعالیت در عرصه مداحی نگاهتان به این حوزه چه تغییری کرده است؟

خدا را شکر که روز به روز اقبال جامعه به سمت اهل بیت (ع) بیشتر می‌شود و اصلاً قابل مقایسه با گذشته نیست. البته قرآن هم اشاره دارد که «و یدخلون فی دین الله افواجا» در حال حاضر ابزاری را در اختیار داریم به‌نام فضای مجازی که در گذشته دسترسی نداشتیم و این خود باعث بالا رفتن سطح فرهنگ و نگرش جامعه شده است و با ظرفیتی که برای انتقال معارف اهل بیت (ع) دارد می‌توان حداکثر استفاده را از آن داشت. الان بهترین مطالب به‌خصوص در حوزه مقتل و زندگانی ائمه اطهار (ع) یا جدیدترین اشعار و سبک‌ها را می‌توان در سریع‌ترین زمان از فضای مجازی استخراج کرد و در اختیار دیگران قرار داد. در حال حاضر بهترین زمان را برای خدمت به قرآن و مکتب اهل بیت (ع) در اختیار داریم. به فرموده مقام معظم رهبری اگر از این فرصت پیش آمده استفاده نکنیم و نتوانیم مدیریت کنیم دشمن به نفع خود و علیه ما استفاده خواهد کرد. پس زمان فعلی، با توجه به توانایی‌هایی که دارد و ظرفیت‌هایی که در اختیار ما قرار می‌دهد نگاه ما را به مداحی و عرض ادب به ساحت مقدس اهل بیت (ع) تغییر داده و مسئولیت ما را خطیرتر کرده است.

● چه فرصت‌هایی پیش روی مداحان است که باید از آن بیشترین بهره را ببرند؟

به نظر من، فضای مجازی یکی از بهترین فرصت‌ها و از کم‌هزینه‌ترین

عبدالرضا عابد قائم مقام سازمان اوقاف گفت: فرهنگ پیاده روی اربعین حسینی امروز با تدابیر مقام معظم رهبری در قالب یک فرهنگ تاثیر گذار نهادینه شده و این حماسه بزرگ جهانی روز به روز در حال تقویت و گسترش است. رئیس ستاد اربعین سازمان اوقاف با بیان این که این سازمان در زمینه خدمات رسانی به زائران اربعین پیشگام و پیششار بوده است، تصریح کرد: مردم حضور اوقاف و نقش موقوفات را در مراسم اربعین لمس می کنند.

مداحی نباید شغل شود

مهدی سروری معتقد است که اولین ابزار مورد نیاز جوانان و نوجوانان درباره حضورشان در عرصه مداحی، شناسایی هدف و نیتشان از گرایش به سمت مداحی است. او می گوید: «جوان هایی که می خواهند وارد عرصه مداحی و مدح و منقبت ائمه معصومین (ع) شوند، اولین ابزاری که نیاز دارند این است که هدف را بشناسند و بدانند که برای چه بزرگوارانی می خواهند مداحی کنند. خدای ناکرده نیتشان شهرت و گرایش به سمت مادیات نباشد.» سروری شناخت، معرفت و اخلاص را لازمه مداحان جوان و نوجوان تازه وارد شده به عرصه مداحی می داند: «مداحان جوان و نوجوان ابتدا باید شناخت و معرفت خودشان را بالا ببرند و پس از آن، به یکی از ابزارهایی که نیاز دارند این است که در این بخش، باید با اخلاص قدم بردارند. جوان ها و نوجوان ها عشقشان مداحی اهل بیت (ع) باشد و مداحی برای آنها شغل قلمداد نشود.» به باور این مداح جوان، مردمی بودن و ارتباط با مردم از دیگر نکات لازم برای آنها در عرصه مداحی است، مداحان جوان و نوجوان که وارد عرصه مداحی می شوند، باید مردمی باشند، یعنی این که بتوانند با مردم کوچه و بازار و مستمع هایشان ارتباط برقرار کنند، چه از باب این که جذب تعدادی از جوان ها را داشته باشند و چه این که در جلسات با مردم ارتباط برقرار کنند و به راحتی پیام اهل بیت (ع) را بتوانند انتقال بدهند. سروری تاکید دارد که مداحان جوان برای خود اهل بیت (ع) بخوانند و انگیزه مالی نداشته باشند. مداح اگر چشمش به دست بانی باشد که پاکتی را به او بدهد، قافیه را باخته است. اگر اعتقاد قلبی رضایت خدا و اهل بیت (ع) برای مداحان، مهم باشد، این بزرگان مهماتشان را اعم از مادی و معنوی کفایت خواهند کرد. مداحان جوان و نوجوان هم باید رعایت ادب را داشته باشند و به پیرغلامان و پیشکسوتان احترام بگذارند زیرا مداحی فرصتی است برای رشد مداحان جوان، منتهی رشد باید در قالب خدمت به اهل بیت (ع) باشد.

مداح خوب کیست؟

به باور این ستایشگر اهل بیت (ع)، یک مداح باید معتقد به اصول و قواعد اسلامی باشد، نماز اول وقت را به هر کاری مقدم ندارد، اهل بکا و گریه برای اهل بیت (ع) و توبه و انابه به درگاه خداوند متعال باشد، با قرآن مانوس بوده و نسبت به معانی آیات آن تدبیر داشته باشد. سروری تاکید دارد که یک مداح باید از حسادت، غرور، تکبر و ریا و خودپسندی به دور باشد، از غیبت و تهمت دوری کند، از حرف های لغو و بیهوده دوری گزیند، با خواندن دعاها و اذکار معروفه جهت ارتقا و تهذیب نفس و قریه الی الله و تأثیر نفس و کلام مانوس باشد، در مجالس دعا و روضه خوانی برای تهذیب خود شرکت کند، از دروغ بویژه در روضه خوانی به شدت دوری کند، چشمان خود را از گناه و حرام دور سازد، در مجالس لهو و لعب و گناه شرکت نکند، با افراد صالح و درستکار رفت و آمد کند. او ویژگی های دیگر یک مداح را چنین برمی شمرد: احترام به پدر و مادر و خانواده و مخصوصا بزرگ ترها و پیرغلامان سیدالشهدا (ع) را واجب بداند، دارای صبر و بردباری در برابر مشکلات باشد، به رضای خداوند در همه امور راضی باشد، اهل مطالعه و تحقیق باشد، اهل ورزش و شادی های مطلوب و حلال باشد، صله رحم را فراموش نکند، با ظاهری مناسب در شأن مداح اهل بیت (ع) در جامعه رفت و آمد کند، از تجملات دوری کند، مداحی را شغل و وسیله در آمد و اعتبار قرار ندهد، در راه رفتن خضوع و خشوع و ادب داشته باشد، برنامه ریزی در زندگی و همه امور داشته باشد، در همه امور فعالیت هایش صالح و هدفمند باشد، در علوم مختلف اهل مطالعه و پیشرفت باشد، مشکلات زندگی را با توکل بر خدا و توسل به اهل بیت (ع) و تلاش و کوشش سهل و آسان سازد، عزت و ذلت را فقط از جانب خدا بداند، به خاطر امور دنیوی تملق و چاپلوسی نکند، صداقت و راستی را پیشه کارهای خود سازد، تا از چیزی اطلاع کافی ندارد، حرفی نزند و در مورد دیگران قضاوت نایجا نکند.

راه ها برای نشر معارف اهل بیت (ع) است که چنانچه نتوانیم مدیریت کنیم و خوب استفاده کنیم دشمن از این فرصت ها علیه اهل بیت (ع) استفاده می کند، باید بیدار باشیم و مراقبت کنیم. امروز با توجه به شرایط حاکم بر جامعه ما، فضای مجازی فرصت های پیش روی جوانان ما را نشانه رفته است مسئولان هیئت های مذهبی با ایجاد تنوع و فعالیت های فرهنگی و دعوت از روحانیون متعهد و مداحان ارزشی آشنا به مسائل جوانان در جذب این قشر اثر گذار تلاش کنند. متأسفانه در برخی موارد شاهد سردرگمی و تحول محتوایی در عرصه مداحی هستیم، به طوری که در برخی هیئت ها صرفا به امور عزاداری و سینه زنی ... می پردازند و این به فقه پویای شیعه ضربه می زند. متأسفانه امروزه ادبیات جدیدی وارد عرصه ذکر و تاذری شده است که قالب و محتوای آن را تغییر داده است و این به ضرر مکتب حق اهل بیت (ع) است. مداحان خود گو و خود رو در این عرصه جایگاهی ندارند، صائب تبریزی می فرماید:

گلی که تربیت از دست باغبان نگرفت

اگر ز چشمه خورشید سر زند خود رو است

نواوری و خلاقیت در این عرصه نیز خوب است اما دور شدن از حقایق اهل بیت (ع) خیلی بد است امیدوارم مداحان از فرصت تأثیر در جلسات و هیئت ها بویژه روی قشر جوان و نوجوان حداکثر استفاده را ببرند و به جای فرصت سوزی، فرصت سازی کنند و گر نه این موقعیت به مخاطره می افتد.

• آیا انحراف در مداحی وجود دارد و مصداق آن چیست؟

در پاسخ به این پرسش، باید خیلی محتاطانه جواب بدهم که خدای ناکرده به کسی بر نخورد. کشور ما به لطف خداوند، کشور اهل بیت (ع) است به همین خاطر باید سیره و روش ائمه معصومین در زندگی ملت ایران به خصوص مداحان به عنوان بزرگان و اسوه های دین اسلام، ساری و جاری باشد. نقش مداحان در گسترش فرهنگ ناب اسلامی در جامعه بسیار مهم است امروز مداحان در خط مقدم گسترش فرهنگ ناب اسلامی و سیره اهل بیت (ع) قرار دارند و باید ذاکران نسبت به جایگاه خود حساس باشند.

دشمنان انقلاب اسلامی سرمایه گذاری گسترده ای برای انحراف در مسائل دینی و مذهبی کرده اند و در این میان بصیرت و هوشیاری مداحان و هیئت های مذهبی می تواند بسیاری از توطئه های دشمن را نقش بر آب کند. باید توجه داشت که برخی آسیب ها که از سوی دشمن طراحی شده، جامعه مداحی را تهدید می کند که در این میان سبک های نامناسب سینه زنی، حرکات ناشایست در مداحی، خواندن اشعار غلوآمیز، نمونه ای از برنامه های دشمن برای انحراف در مداحی است. خوشبختانه جامعه مداحان همواره به وظیفه روشننگری خود عمل کرده اند و باید با توجه به ارتباط و علاقهای که میان مداحان و جوانان وجود دارد، جامعه ذاکران نسبت به انس و پاسخگویی به شبهات جوانان همت بیشتری کنند. به نظر من آنچه باعث می شود مداح دچار انحراف نشود ارتباط عمیق با مطالعه تاریخ ائمه اطهار (ع) است یک مداح موفق باید نسبت به حوادث و رخدادهای تاریخی و مذهبی آشنایی داشته و با کتاب انس و الفت داشته باشد.

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

حجت الاسلام حبیب الله فرحزاد با بیان این که لازم است جلسات هم اندیشی میان مدیران ارشد سازمان اوقاف و مبلغان تداوم داشته باشند، گفت: محرم و صفر و همچنین اربعین حسینی در سطح جامعه به خوبی تبلیغ و ترویج می شوند ولی لازم است در مورد فاطمیه و غدیر هم چنین تبلیغی صورت بگیرد. از سازمان اوقاف می خواهیم در ایام فاطمیه، نسبت به اعزام مبلغ و تأمین هزینه های مربوط به این کار اقدامات لازم را انجام دهد.

سید جعفر کشمیری، پیر غلام مهدی اباعبدالله از سال های نوکری در مسیر اهل بیت می گوید

میکرو فن برایم مثل جاروی خادمی است

امیر رضا سجادیان

عمری است که به قول خودش نوکر اباعبدالله علیه السلام است و در این راه موی سپید کرده است. دست هایش می لرزد اما عشق به مولا در صدایش موج می زند. سید جعفر از سال ۴۰ تاکنون با اعتقاد به اهل بیت علیهم السلام و عشق به آنها قدم برمی دارد. برای او میکرو فن با جاروی خادمی هیچ تفاوتی ندارد. خودش تواضع به خرج می دهد اما نزد استادانی همچون شهید آستانه پرست، حاج غلامرضا قربانی و استاد عابدزاده که برای خراسانی ها نام های پر آوازه و آشنایی هستند، مداحی را با اصول یاد گرفته و تلاش می کند حق شاگردی را بجا آورد. به همین خاطر اخلاص و آوازه ای است که در پیر غلامی همچون سید جعفر کشمیری به خوبی معنا می شود. سراغ کشمیری در بیت الصادق خیابان طبرسی رفتیم و دقایقی همکلام شدیم.

است که هیئت های قدیمی ارزش گریه بر اهل بیت علیهم السلام را می دانستند و حضور ایشان را در مجالس شان درک می کردند اما به دلیل فعالیت های رسانه ای گوناگون، مقدار افراد شرکت کننده در هیئت های فعلی خیلی بیشتر شده است.

البته ناگفته نماند که این شرایط خیلی تأثیر گذار نخواهد بود و باید جمعیت و علاقه مندی بر اساس اصول و کاربردهای هیئت بالاتر برود. از طریق رسانه و جذابیت های بصری، طیف وسیعی از جوان ها به سمت و سوی هیئت ها کشیده می شوند. اما نباید از این نکته غافل شویم که اجر و قرب و اخلاص هیئت های قدیمی با امروز قابل مقایسه نیست چون در گذشته بیشتر به اصول و یکسری از چارچوب های اخلاقی و معنوی اهمیت می دادند اما حرارت و شور هیئت های امروز بیشتر است. هیئت های قدیمی به دلیل کمبود وسایل و ابزار و سبک زندگی ساده تر، زمان کمتری را می توانستند به عزاداری و هیئت اختصاص دهند ولی هیئت های جدید تا پاسی از شب به تعظیم شعائر مشغول هستند که شاید تبعات ناخوشایندی برای عدم رضایتمندی خانواده ها نیز داشته باشد.

در حال حاضر که با رشد نسبی ورود جوانان به دسته های عزاداری مواجه هستیم، به نظر شما برای جذب بیشتر جوانان در این زمینه و حسینی شدن آنها چه اموری را می توان انجام داد؟

شنیده ام پدر شما هم مداح بوده، درست است؟
در خانواده مذهبی و محب اهل بیت علیهم السلام، به دنیا آمدم و همواره در دسته های زنجیر زنی و سینه زنی و عمدتاً فعالیت های مذهبی حضور فعالی داشتم. به دلیل این که پدرم از مداحان قدیمی و پیر غلام اباعبدالله الحسین علیه السلام بودند از دوران کودکی به مداحی و در سنین بالاتر به هیئت داری مشغول بودم. خدا را شاکرم از سال ۱۳۲۸ که وارد این عرصه شدم تاکنون به یاری خداوند و اهل بیت علیهم السلام و همت دوستان توانستم گام هایی هر چند ناچیز در عرصه خدمت به اهل بیت علیهم السلام بردارم. البته در کنار خادمی اهل بیت علیهم السلام، نیاز هیئت و اهالی هیئت به روضه خوان و مداح، مرا واداشت تا پا در زمینه مداحی و روضه خوانی نیز بگذارم.

از این عمر طی شده در مسیر نوکری راضی هستید؟
چرا که نه؟ چه افتخاری بالاتر از نوکری سیدالشهدا علیه السلام بی شک در راه اهل بیت علیهم السلام هر کس بتواند کاری خالصانه انجام دهد، خود اهل بیت علیهم السلام آرامش و خیال آسوده را به قلبش هدیه می دهند.

در حال حاضر شاهد تغییراتی در نوع مراسم عزاداری هستیم، نظر شما درباره عملکرد هیئت های کنونی و معایب و مزایای آنها نسبت به هیئت های قدیمی چیست؟

عقاید هیئت های مختلف با یکدیگر بسیار متفاوت است. از نظر من شور و حالی که در هیئت های گذشته وجود داشت، می توان به صورت باشکوه تر در هیئت های جدید مشاهده کرد. اما حقیقت مطلب این

استفاده از مداحان و سخنرانان مشهور که با سبک های جدید و بیان مطالب مناسب و آموزنده، شور بیشتری به مراسم بدهند یکی از این گونه اقدامات است که البته اطعام در پایان مراسم هم که سفارش اهل بیت علیهم السلام و بزرگان ماست نیز اهمیت دارد؛ متأسفانه امروز کمتر به این موضوع مهم توجه می شود.

امروز هیئت ها بیشتر با سلیقه جوانان اداره می شود و البته با اتکا به تجربیات بزرگ ترها؛ نظر تان درباره واگذاری مدیریت هیئت ها به نسل جوان امروز چیست؟

با واگذاری هیئت ها به جوانان موافقم ولی با نظارت و مدیریت افراد باتجربه و پیشکسوت، چرا که امروز شاهد آن هستیم که برخی از هیئت ها اعتقادی به بزرگ تر در هیئت ندارند و هزاران بی اخلاقی در این هیئت ها ایجاد می شود. باید خروجی هیئت ها عشق به اهل بیت علیهم السلام و مودت و ولایت مداری و بسیاری از اصول دیگر باشد و گرنه عمر هیئتی به بطلان می رود.

از نظر شما مداح خوب، شعر خوب و هیئت خوب چه شاخصه ها و ویژگی هایی دارد؟

مداح خوب باید در قدم اول اخلاص در کار داشته باشد؛ صدای خوب، چهره و سیمای مذهبی و ظاهر هیئتی هم جزو مبینات یک ستایشگر به شمار می رود که در جایگاه خودشان مهم و روی مستمع تأثیر می گذارد. شعر خوب باید محتوای خوبی داشته باشد و در عین حال تأثیر گذار و از مفهوم اهل بیت پسند و گیرایی برای مخاطب برخوردار باشد. اما در مورد هیئت خوب باید بگویم که تمام هیئت ها چون طرفدار جریان حسینی هستند و پیرو این سیر و طریق، به معنای اتم، خوب هستند. ولی هیئتی که بتواند بیشتر جوان ها را جذب کند و بتواند رقابت سالم داشته باشد و در جلسات شان تلاوت قرآن و بیان احکام و مسائل مورد نیاز جوان ها را داشته باشد، بهتر است. این مسئله را تکرار می کنم که به خصوص هیئت های امروز به اطعام پایان مراسم توجه ویژه ای داشته باشند.

شما که تا به امروز به عنوان مداح اهل بیت علیهم السلام برای این خاندان تلاش کردید و برخی از موهبت های آنها شامل حال شما شده است، بفرمایید که بعد از این همه پیر غلامی در خانه اهل بیت علیهم السلام؛ از امام حسین علیه السلام چه می خواهید؟

تعیین در فرج آقا امام زمان علیه السلام آرزوی من است. بعد از آن این که نسل آینده از قرآن و عترت جدا نشوند و مورد شفاعت ایشان قرار بگیرم و مشمول عبارت «اللهم عجل عاقبه امورنا خیرا» قرار بگیرم و معرفت اهل بیت علیهم السلام و خداشناسی را نیز به بنده عنایت کنند.

امام حسین علیه السلام مدیونتم!

سید جعفر کشمیری مهم ترین ویژگی را که در مداحی قدیم وجود داشت و الان کمتر به آن پرداخته می شود، اخلاص می داند. او می گوید: «چنانچه در روضه خوانی و مداحی اگر همه چیز از ته دل و با اخلاص انجام شود دیوار هم به گریه می ایستد. اگر کسی به مجلس پا گذاشت که با او کدورتی داریم و قصد تلافی کنیم، دیگر نوکر امام حسین علیه السلام نیستیم. باید توجه داشت شاید در تمام دوران عمرت این مجلس اولین و آخرین مجلسی است که خود حضرت زهرا علیه السلام به آن نظر دارد، پس نباید خرابش کنیم چون اینجا جای تسویه حساب نیست. عقیده من این است هر کجا که پرچم امام حسین علیه السلام نصب شود آنجا شعبه ای از حرم امام حسین علیه السلام است. همیشه هم گفته ام که بهترین لحظه عمرم گرفتن مدال پیر غلامی بود که گفتم امام حسین علیه السلام مدیونتم.»

سی‌ویکمین یادواره شهدای کربلای ۵ در مسجد پنبه‌چی تهران با حضور سردار صابری جانشین سپاه محمد رسول‌الله(ص)، سردار محمد کوثری جانشین قرارگاه ثارالله، خانواده‌های معظم شهدا، جانبازان و با حضور پرشور مردم برگزار شد. در این مراسم پس از پخش نوحه‌خوانی محمدرضا طاهری در جبهه، این مداح اهل بیت(ع) به نوحه‌خوانی پرداخت.

مصطفی جلیلیان مصلحی از شاعران مشهد:

پژوهش و مطالعه، ضرورت شعر آیینی است

✦ سعید سعیدی

شعر در اصالت خود و در ابتدا، مهارت نیست که بتوان با کلاس رفتن و دیدن فیلم آموزشی، آن را کسب کرد و بعد از یک دوره آموزشی نام شاعری را به خود نسبت داد. شعر استعدادی است درونی که در ذات شاعر نهفته است و طی یک جریانات و اتفاقاتی بالفعل و شکوفا می‌شود. مصطفی جلیلیان مصلحی نیز یکی از شاعران اهل مشهد است که جریان بیداری قریحه شاعری او به واسطه آشنایی با بزرگان شعر همچون رضا موبد و جواد غفورزاده و به‌ویژه احمد کمال‌پور اتفاق افتاد. گفت‌وگوی ما با او را بخوانید.

● چه زمانی استعداد شاعری شما از حالت بالقوه به بالفعل درآمد؟

ابتدا باید این را بگویم که افتخار من این است که پدرم از جانبازان شیمیایی و همچنین از آزاده‌های زمان جنگ است. در دوران دفاع مقدس، قبل از این که پدرم به اسارت برده شود، مرا با بزرگانی چون سیدرضا موبد، جواد غفورزاده و احمد کمال‌پور آشنا کرد که هر سه این بزرگواران از شاعران بزرگ آیینی کشور محسوب می‌شوند. این در حالی بود که من در کلاس پنجم نخستین شعر خود را گفتم بعد از جریان شهدای مکه در سال ۶۸ هم یک شعر در آن خصوص سرودم. بنابراین از آشنایی با این عزیزان خرسند بودم. این آشنایی ادامه پیدا کرد و در مسیر شاعری قرار گرفتم تا این که به انجمن ادبی مشهد راه یافتیم و بعد از ۷ سال آموزش در محضر آن استادان،

هم ادبیات آیینی و هم ادبیات عام را مطالعه و بررسی کردم؛ این آشنایی‌ها و استمرار در آنها نقطه عطف من بود با شاعری. در دانشگاه در رشته حسابداری قبول شدم اما همچنان شاعری در من وزنه سنگین‌تری داشت و غالب‌تر بود. از این رو، در دوران دانشجویی هم با قیصر امین‌پور و سیدحسن حسینی آشنا شدم که دانسته‌های بسیاری در خصوص ادبیات آیینی را از این عزیزان یاد گرفتم.

● آیا فقط در زمینه آیینی، شعر می‌گویید؟

البته که خیر. یکی از فرمایشات مقام معظم رهبری این است که شاعر آیینی باید در تمام سبک‌های شعری ید طولانی داشته باشد نه این که خود را محدود به یک سبک خاص کند. شاعر ابتدا باید شریعت شعر را دریافته باشد. نیاز است که در زمان‌ها و موضوعات مختلف، شاعر

آیینی به فراخور زمان و موقعیت، غزل عاشقانه بگوید؛ مثل سهراب که می‌گوید من مسلمانم جا نمازم چشمه ... شاعر باید در تمام زمینه‌ها دستی بر آتش داشته باشد، شعر اجتماعی بگوید، عاشقانه بگوید و حتی اعتراضی؛ شاعری مثل علیرضا قزوه شاعری است اعتراضی که سر سوزنی از اعتقاداتش کوتاه نمی‌آید و این را وظیفه خود می‌داند.

● آیا به جوششی یا کوششی بودن شعر اعتقاد دارید؟

شاعرانی که از ذکرالهی کثیرا، راه رستگاری را می‌جویند، بهترین زمان عمرشان همین زمان است که برای اهل بیت(ع) سرایش می‌کنند. شخصیت‌های شعر آیینی را شخصیت‌های جهانی اطلاق می‌کنم. بزرگان شعر آیینی، ما بدون شک بزرگان شعر جامعه بشری هستند. یعنی پرچمداران علم هستند. امکان ندارد در جایی دیگر حضرت علی(ع) را پیدا کنیم؛ شعر آیینی شعر جهانی است. از این رو، معتقدم برای سرودن شعر آیینی، بدون شک ابتدا جوشش دخیل است. شاعر آیینی ممکن است در انوبوس شعر بگوید یا حتی در عالم رویا، سرنخ‌های شعر به او الهام شود. ابتدا جوشش، یعنی حالی که در لحظه به شاعر به سبب توفیقی که شامل حالش می‌شود، دست می‌دهد و این حال تبدیل به احسن‌الحال می‌شود و زبان را به کار می‌گیرد برای بازگویی توصیفات در مدح و منقبت اهل بیت(ع). پس از آن مرحله کوشش می‌رسد، البته کوشش هم نه به این معنا که حالا از مرحله جوشش گذر کرده‌ایم، تلاش کنیم و ادامه شعر را قافیه‌سازی کنیم. کوشش یعنی قبل از دست بردن به قلم، باید از اهل بیت(ع) مدد بگیریم و در خانه اهل بیت(ع) توسل کنیم تا حسی در ما پدید آورد که بتوانیم ادامه شعر را تکمیل کنیم. از این رو، شاعر آیینی اگر از هیئت و فضای اهل بیته به دور باشد اصلا نه شعرش لطفی دارد نه ماندگاری دارد. به عبارتی دیگر، کوشش به معنای پژوهش در سیره زندگی اهل بیت(ع)، آن هم از استادانهایی که قابل اعتنا باشد یعنی شاعر علاوه بر شاعری باید تاریخ‌دان و تاریخ‌خوان خوبی هم باشد و به منابع اصلی و مهم تسلط پیدا کند؛ خواه این منابع مربوط به اهل سنت باشد خواه مربوط به اهل تشیع.

● پس اصل مهم در شعر آیینی، مطالعه و پژوهش است؟

بله. هم مطالعه هم پژوهش و هم دنبال کردن آثار بزرگانی که قبل از این زمینه حرفی برای گفتن داشتند و طلاهدار و پرچمدار این ماجرا هستند. مثلا خود ما در محضر استادان بزرگی در خراسان بهره بردیم. یکی از آنها زنده‌یاد استاد غلامرضا شکوهی و نیز حبیب‌الله چاپچیان معروف به حسان است. این بزرگان در شعر آیینی دریچه‌های تازه‌ای را گشودند و زوایای دیگری از آن را آشکار ساختند. پس باید آثار و گفته‌های آنها در شعر آیینی را دنبال کنیم و نظرشان را بدانیم. به عنوان مثال، خود من هرگز نشده شعر آیینی بگویم و پیش استادان نخوانم تا مورد نقد قرار نگیرم. حتما نظر استادان را جویا می‌شوم. هرچند خیلی‌ها به خود من هم استاد می‌گویند اما صد درصد استادان بزرگوار و طلاهدار بهتر از من می‌دانند.

● بهترین خاطره‌ای که دارید چه بوده است؟

خاطرات خوب زیاد است، اما بهترین آنها به زمانی بر می‌گردد که در تالار آینه حرم مطهر

امام رضا(ع) در جمع شماری از شاعران و در محضر مقام معظم رهبری شعرخوانی داشتیم. در آن جلسه شعری در توصیف حضرت زهرا(ع) خواندم که دو بیت از آن را مقام معظم رهبری خواستند دوباره بخوانم و بسیار لذت بردند. این یکی از بهترین خاطرات است که هنوز هم هر بار برای حضرت زهرا(ع) شعر می‌سرایم یاد آن لحظه می‌افتم.

● **ضرورت ارتباط شاعران با مداحان در چیست؟**
باید بین شاعر و مداح ارتباط قوی وجود داشته باشد و حلقه اتصالی در این بین پدید بیاید. الان در مشهد در حرم رضوی پیوندی بین شاعران آیینی و ذاکران اهل بیت(ع) وجود دارد که حاج احمد واعظی هم تشریف می‌آورند. در این پیوند و نشست‌ها، دریچه‌های جدید باز می‌شود و تعاملاتی صورت می‌گیرد که دوسویه است و متقابل. پیشنهاد خود من این است که یک حلقه اتصال بین شاعران آیینی با فرهیختگان دانشگاهی و بعد از آن با مداحان و ذاکرین پدید آوریم تا تاثیرگذاری ادبیات آیینی دوچندان شود. تمام شاعران ذاکر هستند، اما نمی‌توان گفت که تمام ذاکران هم شاعر باشند. هرچند ذاکران چون حاج منصور ارضی یا سعید حدادیان شعر هم گفته‌اند، اما به گفته خودشان این شعر برای ذکر خودشان است.

مادر دو آینه

بانوی صبر ای گهر عشق را امین!
عاشق ترین نگاه اهورایی زمین!
ای در طواف سایه چشم تو آفتاب
از خرمن شکوه تو احساس خوشه‌چین!
در عصمت صدای تو تکثیر می‌شود
هفتاد و دو غزل به نواهای دلنشین!
در سینه تو عطر شکیبایی خداست
مهر صبوری است تو را نقش بر جبین!
از باغ دامن تو به معراج می‌رسند
نیلوفران از نفس صبحدم متین!
ای مادر دو آینه در کربلای عشق!
ای خواهر تلالو خورشید پنجمین!
نوشیده‌اند شیر تو این شیرمردها
شیدا شدند از دم پاک تو این چنین!
در فصل داغ، خون جگر گوشه‌های تو
بر لاله‌زار خاتم حقانیت نگیں!

در قاب چشم‌های تو عکس شهید، چیست؟

تصویر ناب سرخ شکفتن به باغ دین!
روزی که باغ آینه‌ها را ننشسته بود
دست تظاول غم پاییز در کمین
با ذوالفقار خطبه حق باور تو شد
خورشید عدل، جلوه‌گر از مشرقی مبین!
از منطق بلیغ دل تو ظهور کرد
منشور محکمت خدا، نور یا و سین!
در مکتب شهامت خود پرورنده‌ای
یاران روز حادثه، مردان آهنین!
بردی به دوش بار امانت چه بردبار
از مهد ناز تا به نفس‌های واپسین!

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

حجت الاسلام سیدجلال موسویان، استاد حوزه علمیه در مراسم دعای ندبه که در مهدیه تهران برگزار شد، گفت: در کتاب «مکیال المکارم» که به سفارش امام زمان (عج) نوشته شده، آمده است بالاترین دعا برای امام زمان (عج) دعا برای سلامتی ایشان است. خداوند معرفت را به افراد مطهر عطا می کند، معرفت امام زمان مثل نیازمندی شما به زنده بودن شماست، امام زمان (عج) رحمت خداوند است اگر تنزلات آسمانی را می خواهید امام زمان خود را بشناسید چرا که امام واسطه فیض خداوند است. اگر می خواهید تمام مشکلات شما در دنیا حل شود باید امام زمان (عج) را همه مردم دنیا بشناسند.

شاخصه های هیئت تراز انقلاب

مجالس عزاداری اگر بخواهند جامعه را به عنوان جامعه مترقی رشد دهند باید زمینه بروز و ظهور عواطف و احساسات پاک باشد؛ تهییج عواطف و احساسات از راه صحیح و به کارگیری عواطف مردم در مسیر ترویج دین و معارف دینی هنر اسلام ناب است و این نعمت از سوی خدا به پیروان این مکتب داده شده است که ظرفی برای بروز کردن عواطف خودشان در اوج عواطف انسانی داشته باشند. اما رکن دیگری که در مجالس عزاداری باید مورد توجه قرار گیرد تا مجالس حسینی تأثیرگذاری بیشتری داشته باشد، معرفت و آگاهی بخشی و رفتار براساس منطق و استدلال و انجام مناسک در دایره شرع و عرف جامعه، متناسب با فرهنگ های بومی و منطقه ای با حفظ سنت ها و اصالت هر منطقه در کنار تهییج عواطف و به نوعی شور قلبی انسان هاست؛ این رکن می تواند مانع درگیر شدن ابراز احساسات جامعه در خرافه ها و بدعت ها شود. اگر پای یک احساس و عاطفه ای در مجالس حسینی با عقل و اندیشه و تفکر ناب و اصیل به دور از ژست های روشنفکر مآبانه وارد شود این شور کار می کند و درگیری تعقل و اندیشه با احساس و همراهی این دو باهم می تواند منجر به یک جریان سازی اجتماعی شود که نتیجه همراهی شور و شعور است. مجلس حسینی هنگامی می تواند تأثیرگذار باشد که به عنوان یک مجموعه فعال در مشارکت های اجتماعی و خدمات اجتماعی معرفی شود و کار کند. هیئتی که نتواند جمعی را زیر یک پرچم به حرکت درآورد و آنها را نسبت به ابتلائات اجتماعی امروز مانند مسائل طلاق، مشاجرات خانوادگی و قومی، نامیدی جوانان حساس کند و هیئتی که نتواند نسبت به مسائل محله و شهر واکنش نشان دهد، این هیئت، هیئت در تراز انقلاب اسلامی نیست.

با «حسین حسین» داریم پیر می شویم

یکی از سنت های زیبای هیئت های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال ها فراموش شده است. پیشنهاد می کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

[هیئت قمر بنی هاشم (ع) / مازندران سوادکوه شیردره]

مناجاتنامه

می خواستم نام تو را ابر بگذارم، از شدت کرامت.
دیدم که ابر دستمالی است که تو با آن عرق های آسمانی ات را از جبین می ستیری و بر پیشانی زمین های تسدبار می گذاری.
می خواستم تو را آسمان بخوانم، از وسعت آبی نگاهت.
دیدم که آسمان، سجاده کوچکی است که تو برای عبادت مداومت زیر پا می افکنی.
می خواستم تو را اقیانوس صدا کنم، از بی کراستگی ات.
دیدم که اقیانوس، جرعه آبی است که تو به لب های عطشناک زمین بخشیده ای.
می خواستم تو را نسیم لقب دهم، از لطافت و مهربانی ات.
دیدم که نسیم، فقط بازدم توست که در فضای قدسی فرشتگان تنفس می کنی.
به اینجارسیدم که: زیباترین و زبینه ترین نام، همان است که خدا برای تو برگزیده است، ای کریم ترین بخشنده روی زمین.
ای جواد!

سیدمهدی شجاعی

چهارده + ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیئت ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

دبیر و ویژه نامه: رضا صیادی
طراح نامواره: محمد صدیقی

با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir

www.qudsonline.ir

اپلیکیشن

حضرت زینب (ع)

واقع عاشورا و داستان پر از ایثار کربلا آن قدر با نام حضرت زینب (ع) تنیده شده است که هیچ گاه جدا از هم تصور نمی شد حتی زمانی که ایام ولادت بانوی قهرمان کربلاست. به مناسبت ولادت حضرت زینب (ع) در این بخش، نرم افزاری به نام حضرت زینب (ع) را برایتان معرفی می کنیم که با نصب آن روی گوشی تلفن همراه یا تبلت خود می توانید با زندگانی آن حضرت آشنایی کاملی پیدا کنید. علاوه بر زندگینامه، این برنامه اندرویدی شامل خطبه حضرت در شام، خطبه حضرت در کوفه، زیارتنامه حضرت زینب (ع) و ... است.

کتاب

بی نام اعترافات

«بی نام اعترافات» نام کتایی از داوود غفارزادگان است که با یک ماجرای تلخ آغاز می شود ماجرای داستان از این قرار است که پدری فوت می شود و از همه ماترک او تنها یک خودنویس به پسرش ارث می رسد و حالا اوست که سعی دارد از لابه لای اثبوهی از یادداشت هایی که در ابتدا بی فایده می نماید، داستانی را روی صفحات کاغذ پاکنویس کند. داستانی که قهرمان و راوی آن نوجوانی است که با پدر و عمویش در روستاها به کار شبیه خوانی مشغول هستند، آن هم در دوره ای که دولت از این کار دل خوشی ندارد و با اجرای این مراسم ها موافق نیست. ادامه داستان را حتما خودتان بخوانید و لذت ببرید.

کانال تلگرام

آثار و برکات نماز

نماز زیباترین جلوه بندگی خداست که آثار و برکات بسیاری دارد اما شاید کمتر درباره آن گفته شده است. در حالی که آگاهی از آثار و برکات دنیوی و اخروی نماز، تأثیر بسیاری در ایجاد انگیزه برای خواندن آن دارد. در کانالی که در زیر معرفی شده، تمام مسائل نمازگزار اعم از چگونگی خواندن تا اهمیت لباس پوشیدن و داشتن انگشتری و همچنین سخنان بزرگان در خصوص نماز وجود دارد که قدرت کلام آنها بی شک تأثیرگذار است. معرفی این کانال، صرفا به معنای عضویت در آن نیست، بلکه باید تلاش کنید تا با ترویج مطالب آن، این فریضه الهی را گسترش دهید. نشانی این کانال، <https://t.me/namazasar> است.

